

9.11.2016

UDTALELSE

fra Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender

til Retsudvalget

med henstillinger til Kommissionen om civile bestemmelser om
robotteknologi
(2015/2103(INL))

Ordfører for udtalelse: **Ádám Kósa**

(Initiativ – forretningsordenens artikel 46)

PA_INL

FORSLAG

Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender opfordrer Retsudvalget, som er korresponderende udvalg, til at optage følgende forslag i det beslutningsforslag, det vedtager:

1. opfordrer Kommissionen til snarest at foretage en grundig vurdering af robotteknologiens indvirkning på beskæftigelsen, såvel kvantitativt som kvalitativt, samt på kvaliteten af og kompetenceprofilerne for eksisterende jobs og til at indsamle oplysninger om nye former for beskæftigelse for så effektivt som muligt at foregribe for det første, om udbredelsen af robotter bringer velfærd og fremskridt i sig selv, om det gør menneskers arbejde overflødigt inden for traditionel produktion og servicestrukturer, og såfremt dette er tilfældet, hvilke betingelser der er nødvendige ud over økonomisk sikkerhed for at sikre, at mennesker kan være sunde i psykisk og fysisk henseende og lykkelige og aktive borgere, og om teoretisk set positive virkninger af en symbiose mellem mennesker og maskiner reelt bidrager til velfærd og udvikling, og for det andet, om medlemsstaternes lovgivning og retspraksis på et arbejdsmarked under forandring kan sikre en socialt retfærdig, inklusiv og bæredygtig måde at begrænse ulighed, fattigdom og social udstødelse på og et miljø, hvor alle mennesker har lige muligheder for at udvikle deres talenter, færdigheder og individualitet;
2. understreger, at udviklingen af robotteknologi og kunstig intelligens går stadig hurtigere, og at det er afgørende at forme forløbet heraf og at foregribe de mulige konsekvenser for beskæftigelsen og socialpolitikken, da den øgede og globale brug af robotteknologi i produktionen af varer og tjenester fører til, at der kan opnås højere produktivitet med mindre arbejdskraft, og at nogle jobs derfor vil forsvinde fuldstændigt i løbet af de næste ti år, og mange andre vil blive påvirket; opfordrer derfor Kommissionen til at udarbejde en undersøgelse af udfordringerne og mulighederne for beskæftigelsen og til at udvikle en metode til at muliggøre overvågning af antallet og arten af jobs, der enten går tabt eller skabes som følge af robotisering og automatisering, og konsekvenserne heraf i form af indtægtsnedgang for de sociale sikringsssystemer; opfordrer desuden Kommissionen til regelmæssigt og i dialog med arbejdsmarkedets parter at vurdere, om arbejdstiden på uge-, års- og livsbasis kan forkortes uden tab af indkomst, og til at undersøge nye finansieringsmuligheder for fremtidens sociale beskyttelsesordninger og til at gentænke, hvordan arbejdstagere interagerer med deres arbejde, og hvordan digitale arbejdsplatforme kan forbinde enkeltpersoner, grupper og projekter mere effektivt;
3. påpeger, at mange jobs vil gå tabt som følge af robotisering, og at den enkeltes arbejdstid vil blive kortere i mange økonomiske sektorer, men at den øgede produktivitet vil kunne sikre arbejdstagerne mod løntab;
4. mener, at det ved udformningen af robotter skal sikres, at mennesker har kontrol med dem og kan tilbagekalde deres handlinger, og at robotternes stigende grad af autonomi skal ledsages af en tilpasning af reglerne for ansvar for konsekvenserne af robotters handlinger eller manglende handlinger; er bekymret over fraværet af en generel ramme og af lovbestemmelser om arbejdsautomatisering i forbindelse med denne nye industrielle revolution, der allerede udspiller sig, og finder det afgørende, at Unionen fastlægger en lovramme, som afspejler kompleksiteten ved robotteknologi og de talrige

sociale implikationer; opfordrer derfor Kommissionen til at foreslå en fælles definition for intelligente autonome robotter og underkategorier heraf på arbejdspladsen og til at overveje fordele og ulemper ved en obligatorisk forsikringsordning, der dækker mulige skader og fejl forårsaget af robotter;

5. understreger, at uddannelserne bør tilpasses til ændringerne i de forskellige erhverv og i produktionsmetoderne og i højere grad fokusere på jobs med kreativt indhold, der ikke er præget af gentagelse, for at værne om værdien af menneskers arbejde og bibringe alle generationer alle de redskaber, der er nødvendige for at blive bedst muligt forberedt til arbejdsmarkedet i en verden, der konstant forandrer sig på grund af robotisering og automatisering; understreger betydningen af fleksible færdigheder og af livsfærdigheder og sociale færdigheder i forbindelse med uddannelse; er overbevist om, at det, ud over at skolerne underviser i akademisk viden, også er nødvendigt, at børn erhverver færdigheder i kritisk tænkning, så de kan blive i stand til at stille spørgsmål og træffe informerede beslutninger, samt kreative færdigheder, så de kan blive i stand til at omsætte idéer til handling og udvikle initiativlyst, og at livslang læring må virkeliggøres gennem livslang handlen; understreger, at den hastige automatisering og digitalisering af arbejde og tjenester kræver, at der omgående udvikles digitale færdigheder og kompetencer for at sikre et højt beskæftigelsesniveau og udrydde den stigende digitale alfabetisme og den risiko for social udstødelse, der er forbundet hermed; understreger, at der bør være særlig opmærksomhed omkring digitalisering af undervisningen og udnyttelse af robotteknologi i undervisning og læring, og at uddannelserne også bør fremhæve humanistiske færdigheder, hvilket vil give afkast i form af kreative, skabende, kunstneriske og kulturelle kvaliteter på et arbejdsmarked i forandring, således at mennesker vedbliver med at have komparative fortrin frem for maskiner;
6. erkender, at robotteknologi rummer et stort potentiale for at kunne yde støtte og aflastning til mennesker med handicap og ældre mennesker i dagligdagen og vil kunne yde et vigtigt bidrag til, at disse mennesker selv vil kunne bestemme over deres liv og vil kunne integreres på arbejdsmarkedet, og mener, at det grundigt må overvejes, hvilke beskæftigelsesforanstaltninger der måtte blive nødvendige med hensyn til arbejdsstyrkens konkurrenceevne, hvis kunstig eller genetisk udvikling eller supplerung af eksisterende menneskelige evner resulterer i mennesker med ekstraordinære evner, hvilket vil ændre betydningen af ordet "handicap" og give de mennesker, der får adgang til disse teknologiske nyskabelser, redskaber og indgreb, en uovervindelig fordel, hvilket naturligvis vil rejse etiske og moralske spørgsmål, som bør behandles indgående;
7. understreger, at den personlige beslutning om at vælge eller forkaste et implantat, en protese eller et supplement til det menneskelige legeme aldrig må føre til en ugunstig behandling eller trusler vedrørende beskæftigelse, uddannelse, sundhedspleje, social sikring eller andre goder, og at alle borgere skal have lige og uhindret adgang til fordelene ved den nye teknologi; påpeger i denne forbindelse, at den menneskelige værdighed har en central plads i Unionens og international menneskerettighedslovgivning, og at det er vigtigt at undersøge, hvordan det kan sikres, at mennesker, der ikke på nuværende tidspunkt er klassificeret som handicappede, ikke bliver ringere stillet end "forstærkede" mennesker på lignende måde som personer med psykisk handicap og personer med intellektuelt handicap, og om personer, der lever med psykisk handicap, og personer, der lever med intellektuelle handicap, i fremtiden

vil blive i stand til at træffe selvstændige beslutninger i form af understøttet beslutningstagning som skitseret i konventionen om rettigheder for personer med handicap med hjælp fra robotter, og hvordan ansvar skal deles mellem dem;

8. påpeger imidlertid, at der er risici forbundet med anvendelsen af robotter, som bør afvejes omhyggeligt mod de positive virkninger af dem; bemærker, at der bør være opmærksomhed omkring arbejdsskader forårsaget af robotter og dermed forbundne fordringer; mens bærbar robotteknologi som exoskeletter, der har til formål at beskytte mod skader på arbejdspladsen, kan øge produktiviteten, kan den også medføre højere forventninger fra arbejdsgiverne til deres menneskelige arbejdskraft og dermed til større risiko for skader; påpeger, at lovgiverne, arbejdsgiverne, fagforeningerne og arbejdstagerne bliver nødt til at tage højde herfor i interne regler, kollektive aftaler mv., og at andre risici i forbindelse med robotter vedrører anti-diskriminering, f.eks. efter en jobsamtale, hvis indhentede oplysninger analyseres på utilsigtet måde; bemærker, at der også kan opstå nye udfordringer i forbindelse med handel og privatliv som følge af anvendelsen af robotteknologi;
9. understreger, at det i forbindelse med de tiltagende opdelinger i samfundet og med en middelklasse, der bliver mindre, er vigtigt at huske på, at udviklingen af robotter kan føre til en højere koncentration af velstand og indflydelse hos et mindretal;
10. bemærker, at indvirkningen på beskæftigelsen og socialpolitikken som følge af den teknologiske udvikling og den igangværende robotisering har revolutioneret den måde, hvorpå folk indhenter og formidler oplysninger, kommunikerer, indgår i sociale sammenhænge og arbejder, og derved skaber nye muligheder såvel som udfordringer og åbner nye perspektiver for effektivitetsforbedringer, energi- og materialebesparelser; påpeger imidlertid, at robotteknologi og kunstig intelligens nok vil give virkelige fordele på kort og mellemlang sigt med hensyn til effektivitet og økonomi ikke kun for produktion og handel, men også på områder, hvor menneskelig interaktion, intelligens og kreativitet vanskeliggør automatisering, og hidtil har betydet, at de kun blev varetaget af mennesker, f.eks. i sektorer, hvor mange ofte lavt uddannede mennesker er beskæftiget, men at der kan være en risiko for, at antallet af jobs inden for robotteknologi ikke vil blive stort nok til at opveje de stillinger, der forventes af gå tabt på områder som transport, logistik og kontorarbejde; opfordrer derfor Kommissionen og medlemsstaterne til i samarbejde med arbejdsmarkedets parter og regionale og lokale myndigheder, hvor det er relevant, at udvikle nye beskyttelsesmekanismer, som er afpasset efter de arbejds- og karrieremønstre, der formes af digitaliseringen og den øgede brug af robotteknologi, og til at sørge for passende uddannelse for alle;
11. påpeger, at forskellen mellem skabelse og tab af jobs som følge af udviklingen af robotteknologi og kunstig intelligens vil kunne få følger for medlemsstaternes sociale sikringsordningers, pensionsordningers og arbejdsløshedsforsikringsordningers finansielle bæredygtighed, og fremhæver, at et fald i beskæftigelsen på mellemlang og lang sigt som følge af robotisering også vil kunne føre til risiko for nedgang i forbrugsevnen; understreger, at hovedparten af fordelene ved automatisering og robotisering ikke kun bør være knyttet til mindselse af arbejdsomkostningerne, men også øget produktivitet gennem færre fejl, højere produktivitet og forbedret kvalitet, sikkerhed og hastighed; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til regelmæssigt at høre og involvere arbejdsmarkedets parter, når de tilpasser lovrammen for

robotteknologi og digital økonomi, til at identificere eventuelle sundheds- og sikkerhedsmæssige arbejdsrisici i forbindelse med teknologiske nyskabelser og træffe passende foranstaltninger til at forebygge dem og til at overveje muligheden af at indføre en ordning om forudgående anmeldelse af indsættelse af robotter og deres bidrag til virksomhedernes omsætning med henblik på beskatning og socialsikringsbidrag;

12. opfordrer Kommissionen til at forelægge retningslinjer for de etiske og sociale principper, der skal ligge til grund for de fremtidige bestemmelser om robotteknologi, navnlig med det mål for øje at få fastlagt langsigtede standarder, der tager højde for den teknologiske udvikling i fremtiden;
13. henviser til fænomenet crowdworking; opfordrer Kommissionen til at beskæftige sig med denne nye form for beskæftigelse og til at undersøge, om de sociale sikringsordninger og den gældende arbejdsret bør justeres for at yde crowdworkere tilstrækkelig beskyttelse;
14. understreger, at mens det er umuligt at holde det teknologiske fremskridt tilbage, så har den nuværende generation både mulighed og ansvar for at forme dets forløb, så det bliver til gavn for mennesker og kloden; mener, at Unionen bør bidrage til en integreret strategi på politikområderne velfærd, økonomisk vækst og teknologi for at være i front i den globale udvikling; opfordrer medlemsstaterne og Kommissionen til i detaljer at undersøge konsekvenserne i den nære fremtid af den øgede brug af robotteknologisystemer for arbejdstagerne og til at opstille en ramme for denne udvikling med lovgivning, der er udformet til at gøre den teknologiske overgang så gnidningsløs som muligt for arbejdstagerne, og er overbevist om, at der snarest må findes et svar på, om der som følge af videreudviklingen af robotteknologi og mindre dyre løsninger vil være jobs, hvor menneskers evne til at arbejde vil blive begrænset af lovgivningen, fordi arbejdet er sundhedsskadeligt eller -farligt (jf. de nuværende regler for gravide kvinder) eller af andre grunde, og på, inden for hvilke områder der potentielt kan indføres restriktioner eller forbud mod delvis eller fuldstændig automatisering for at garantere sikkerhed og respekt for de grundlæggende rettigheder, der udfordres af den tiltagende automatisering af hele erhvervssektorer, under hensyntagen til demografiske ændringer og bæredygtighed og for at undgå uønskede sociale konsekvenser;
15. mener, at vi i betragtning af, hvor hurtigt den teknologiske udvikling forløber, bør tilstræbe at lovgive om robotteknologi for den overskuelige fremtid; mener desuden, at lovgivningen bør være afpasset efter formålet, således at der kan reageres på videnskabelige og teknologiske ændringer; mener, at det er nødvendigt at foregribe udviklingen af nye erhvervsområder, som vil kunne udvikles på grundlag af den videre udvikling af robotteknologi og kunstig intelligens; påpeger imidlertid, at robotter ikke kun er arbejdsredskaber, men i stigende grad fungerer autonomt i produktionen af varer og tjenesteydelser; opfordrer derfor til, at der sørges for omfattende beskyttelsesordninger, der kan sikre, at arbejdstagernes sundhed og sikkerhed beskyttes på passende vis, når de arbejder sammen med og side om side med robotter og andre former for kunstig intelligens, samt for ansvarsregler, som kan sikre, at skader forårsaget af autonome robotter kan blive udredt til fordel for arbejdstagerne; opfordrer derfor Unionen og medlemsstaterne til at tilskynde til en struktureret offentlig dialog om konsekvenserne af udviklingen af disse teknologier snarest muligt og opfordrer

aktører, der er involveret i forskning, til at udvikle en kritisk tilgang og til at yde et konstruktivt bidrag til den offentlige dialog;

16. understreger, at enhver forarbejdningsaktivitet, der udføres af robotteknologisystemer og kunstig intelligenssystemer, skal være i fuld overensstemmelse med Unionens databeskyttelseslovgivning og overholde principperne om indbygget privatlivsbeskyttelse og privatlivsbeskyttelse som standard;
17. påpeger, at robotisering indebærer betydelige muligheder for at føre fremstillingsindustrien tilbage til Unionen og derved skabe nye beskæftigelsesmuligheder, navnlig for lavt uddannede arbejdstagere;
18. mener, at brugen af robotter i produktion indebærer store udfordringer for sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen; påpeger, at robotisering på den ene side kan begrænse den fysiske byrde for arbejdstagerne, men også kan resultere i en højere psykisk belastning på grund af et stigende ansvar for den enkelte i forbindelse med mere komplekse produktionsprocesser; opfordrer Kommissionen og dens agenturer, navnlig EU-OSHA, til at undersøge virkningerne af digitalisering, robotteknologi og kunstig intelligens i form af psykisk belastning og til at stille forslag om modforanstaltninger; opfordrer til, at arbejdstagerne til enhver tid får mulighed for aktivt og medbestemmende at medvirke til udfordringen af deres arbejdsmiljø, og til, at arbejdsmarkedets parter og fagforeningerne inddrages på alle niveauer;
19. henviser til videnskabelige undersøgelser, som har fremhævet fire overordnede problemer i forbindelse med lovgivning om anvendelse af robotter: diskretion omkring platforme og virksomheder, der deltager i udvikling af og forskning i kunstig intelligens, hvilket ikke altid er synligt for lovgiverne; uklarheder, når kunstig intelligenssystemer udvikles af forskerhold, som organisatorisk, geografisk og jurisdiktionsmæssigt er adskilt; diskretion henviser til, at kunstig intelligenssystemer benytter sig af mange allerede eksisterende separate, distinkte hardware- og softwarekomponenter; påpeger, at resultatet af sammenstillingen af alle disse komponenter muligvis ikke kan forudses fuldt ud, før det foreligger, og at uigennemsigtighed betyder, at den måde, som kunstig intelligenssystemer arbejder på, kan vise sig at være mere uigennemsigtig end tidligere teknologier; bemærker, at dette kan blive et problem for lovgiverne, da der mangler klarhed om de problemer, som disse systemer kan medføre, og om, hvordan de kan håndteres.

**RESULTAT AF ENDELIG AFSTEMNING
I RÅDGIVENDE UDVALG**

Dato for vedtagelse	8.11.2016
Resultat af den endelige afstemning	+: 36 -: 7 0: 9
Til stede ved den endelige afstemning - medlemmer	Laura Agea, Guillaume Balas, Brando Benifei, Vilija Blinkevičiūtė, Enrique Calvet Chambon, David Casa, Ole Christensen, Martina Dlabajová, Lampros Fountoulis, Arne Gericke, Sergio Gutiérrez Prieto, Marian Harkin, Danuta Jazłowiecka, Agnes Jongerius, Rina Ronja Kari, Jan Keller, Ádám Kósa, Jean Lambert, Patrick Le Hyaric, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Javi López, Morten Løkkegaard, Thomas Mann, Dominique Martin, Anthea McIntyre, Joëlle Mélin, Elisabeth Morin-Chartier, Emilian Pavel, João Pimenta Lopes, Georgi Pirinski, Marek Plura, Terry Reintke, Sofia Ribeiro, Maria João Rodrigues, Claude Rolin, Sven Schulze, Siôn Simon, Jutta Steinruck, Yana Toom, Renate Weber, Tatjana Ždanoka, Jana Žitňanská
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere	Daniela Aiuto, Georges Bach, Amjad Bashir, Heinz K. Becker, Csaba Sógor, Helga Stevens, Neoklis Sylikiotis, Flavio Zanonato
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere (forretningsordenens art. 200, stk. 2)	David Coburn